

OPINION OF PERSONNEL TOWARD PROBLEMS IN GOVERNMENT FISCAL AND MONETARY INFORMATION SYSTEM, PROCUREMENT SYSTEM IN KASETSART UNIVERSITY

Thitirat Chookripinij^{1*}, Kiatniyom Koontisook¹, Chamnan Ngammaneeudom¹,
Thananun Meechusup¹, Worawan Jirakraisiri¹

¹Graduate School of Commerce, Burapha University, Chon Buri 20131, Thailand

ABSTRACT

This research has the objectives 1) to investigate problems in Government Fiscal and Monetary Information system, Procurement system, of personnel, and 2) to recommend appropriate operation guidelines. The research studied problems about personnel, procurement system, organization resources, budget, package rules and regulations, procurement process, and problems of the procurement system in GFMS. The study compared gender, age, package working experience, GFMS training, GFMS knowledge source, basic computer-knowledge, computer in use, computer maintenance unit, budget, and knowledge source on package rules and regulations. Results of the study were analyzed using Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, One-way ANOVA, LSD Paired-comparison, and Multiple Regression Analysis.

Results indicate that most of the personnel working in the unit are female, 31-40 years old, and have 0-8 years of package working experience. The problems in overall regarding personnel, procurement system, organization resources, budget, and package rules and regulations of the procurement process are at a moderate level. And the problems of the procurement system in GFMS are at a high level.

Results show that factors which influence the problems of the procurement system in GFMS include personnel factor, procurement system factor, organization resources factor, and package rules and regulations factor of the procurement process.

Keywords: GFMS , government fiscal and monetary information system

*Corresponding author: E-mail address: pinphet_a@hotmail.com

ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อการใช้ระบบการบริหารการเงิน การคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ระบบจัดซื้อ/ จัดจ้างในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จิตรีรัตน์ ชูไกรพิณิจ', เกียรตินิยม คุณศิสุข', ชำนาญ งามมณีอุดม', ธนานันต์ มีชูทรัพย์', วรวรรณ จิรไกรศิริ'

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี 20131, ประเทศไทย

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบการบริหารการเงิน การคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง เพื่อเสนอแนวทางในการปฏิบัติงานที่เหมาะสม โดยศึกษาปัญหา ด้านบุคลากร ด้านระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ด้านทรัพยากรองค์กร ด้านงบประมาณ ด้านกฎ ระเบียบพัสดุ ขั้นตอนการจัดซื้อ/จัดจ้าง และปัญหาในระบบบริหารการเงินการคลัง ภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง โดยศึกษาปัจจัยทางด้านเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงานด้านพัสดุ การฝึกอบรมระบบ GFMS แหล่งความรู้ระบบ GFMS ระยะเวลาความรู้ คอมพิวเตอร์พื้นฐาน คอมพิวเตอร์ที่ใช้ หน่วยงานที่ดูแลบำรุงรักษาคอมพิวเตอร์ งบประมาณ และแหล่งความรู้ด้านกฎ ระเบียบพัสดุ โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาด้วยการคำนวณหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีทดสอบ (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova) การทดสอบรายคู่โดยหาความแตกต่างโดยวิธี LSD และการวิเคราะห์การถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณ (Multiple regression analysis) ผลของการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผล ต่อปัญหาในระบบบริหารการเงินการคลัง ภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ปัจจัยด้านทรัพยากรองค์กร ปัจจัยด้านระเบียบพัสดุ ฯ กระบวนการจัดซื้อ/จัดจ้าง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลมีนโยบายในการปฏิรูประบบราชการ เพื่อปรับปรุงการบริหารงานระบบราชการ ทำให้องค์กร แต่ละแห่งหันมาพัฒนาหน่วยงานของตนให้เป็นที่ยอมรับ ของสังคม และมีความมั่นคงและเติบโตขึ้นไปเรื่อย ๆ จนเป็นผู้นำในด้านธุรกิจ โดยอาศัยเครื่องมือเข้ามาช่วย ในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ให้มีความรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และผู้บริหารสามารถ นำข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจได้ นับว่าเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งในการประกอบธุรกิจในยุคโลกาภิวัตน์ ระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะให้ ประโยชน์ในการบริหารงานของหน่วยงานในด้านการ สื่อสาร ด้านการปฏิบัติงาน รวมทั้งการใช้ระบบสารสนเทศ ประกอบกับการตัดสินใจของผู้บริหาร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ ถูกต้อง รวดเร็ว ทันเวลา ซึ่งรัฐบาลตระหนักถึงความ

สำคัญจุดนี้ จึงได้เร่งปฏิรูประบบการบริหารและการปฏิบัติ งานทางการเงินการคลังให้มุ่งสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารทรัพยากรของประเทศอย่าง มีประสิทธิภาพ

รัฐบาลพัฒนาการบริหารงานสู่แนวทางของรัฐบาล อิเล็กทรอนิกส์ (E - government) เพื่อเป็นกลไกสำคัญ ในการพัฒนากลยุทธ์และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการ ปฏิรูประบบราชการไทย รวมถึงเป็นกลไกศูนย์กลาง ในการพัฒนาระบบงานทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ในอนาคต ด้วย ดังนั้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 คณะรัฐมนตรี จึงได้มีมติออกแบบระบบการบริหารการเงินการคลัง แบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อมาใช้ในการปฏิบัติงานต้องการ ปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารให้มีความโปร่งใสในการ ตัดสินใจรวมทั้งปรับปรุงการทำงานให้รวดเร็วขึ้น โดย ได้คิดค้นระบบการบริหารการเงิน การคลังภาครัฐแบบ

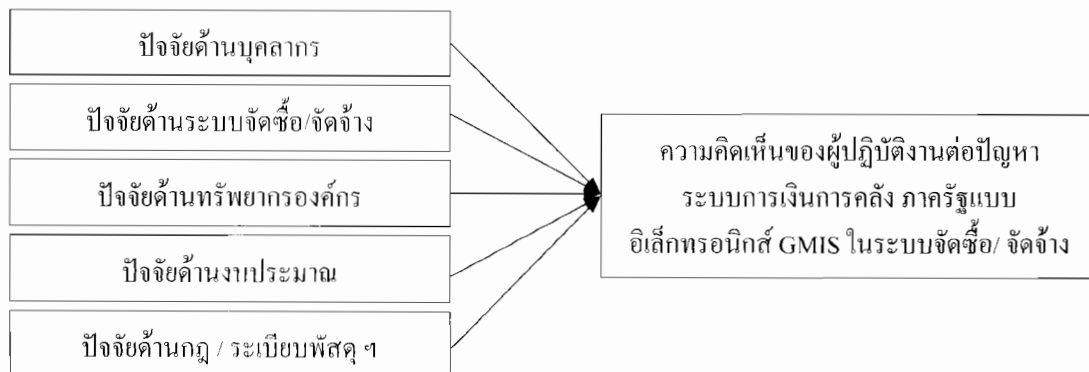
อิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management System) หรือ “GFMS” โดยมุ่งเน้นที่เป้าหมายและผลลัพธ์ของการดำเนินงาน ให้สามารถแปลงนโยบายและวิสัยทัศน์ของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติจริงและสามารถเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะความโปร่งใสในการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ

ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ระบบเดิมจากเดิมมีการบันทึกข้อมูลการในแฟ้มเอกสารความล่าช้าในการบริหารงาน โดยในอดีตรัฐบาลต้องโอนเงินเข้าบัญชีของส่วนงานราชการ และส่วนงานราชการนำไปใช้จ่ายให้กับเจ้าหน้าที่เอง ระบบ GFMS การบันทึกข้อมูลการจัดซื้อ/ จัดจ้างในระบบ สามารถติดตามสถานะในการจัดซื้อ/ จัดจ้างได้ทันที และเชื่อมโยงกับระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การตรวจสอบการผูกพัน งบประมาณโดยอัตโนมัติ ในการขั้นตอนการจัดทำใบ PO บันทึกบัญชี และบันทึกการรับสินทรัพย์โดยอัตโนมัติในขั้นตอนการบันทึกทรัพย์สิน

รัฐบาลนำระบบการบริหารการเงิน การคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS มาใช้กับส่วนราชการทั่วประเทศ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548 โดยในปี งบประมาณ 2549 รัฐบาลมีนโยบาย ให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นำระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ใช้ในการจัดซื้อ / จัดจ้าง ที่มีวงเงินตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานและใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจกับนโยบายการคลัง และการปรับทิศทางเศรษฐกิจได้อย่างทันทั่วทั้งที่ แทนการจัดซื้อจัดจ้างแทนระบบเดิมก่อน จากการศึกษาของ สุกัญญา พวงกันยา (2552) พบว่าในการบริหารงานงบประมาณของส่วนราชการ งบประมาณค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ

ค่าครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง เป็นงบประมาณที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ได้ให้ความสนใจที่จะติดตามและตรวจสอบ ด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษกว่างบประมาณอื่นๆ เพราะเป็นจุดที่รั่วไหลได้ง่าย ส่วนระบบทางด้านบัญชีระบบด้านงบประมาณ เป็นระบบที่ยังไม่สามารถปรับใช้กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1) โครงการสร้างทางการบริหารงาน 2) ความหลากหลายของโปรแกรมบัญชีในมหาวิทยาลัย 3) แหล่งของเงิน อาทิเช่น เงินรายได้ แต่ละคณะ โครงการมีอำนาจในการบริหารงานจัดการ และทำการจัดซื้อ/ จัดจ้างเอง จึงยังไม่สามารถนำระบบ GFMS นี้มาใช้กับมหาวิทยาลัยได้

อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้นำระบบการบริหารการเงินการคลัง ภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS มาใช้ในการจัดซื้อ/ จัดจ้าง ผ่านมาแล้ว 6 ปี แต่ปัจจุบันการใช้จ่ายเงินงบประมาณของแต่ละคณะภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการเบิกจ่ายผ่านระบบการบริหารการเงินการคลัง ภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS น้อยกว่าแผนที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ เนื่องจาก การจัดซื้อ/ จัดจ้างมีปัญหาในการกระบวนการจัดซื้อ จึงไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามแผน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการที่จะศึกษาปัจจัยผลกระทบต่อการใช้ ระบบการบริหารการเงิน การคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ด้านพัสดุ (ระบบจัดซื้อ/ จัดจ้าง) ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ โดยจะส่งผลต่อการเบิกจ่ายเป็นไปตามแผนของมหาวิทยาลัยมากขึ้น

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดของการศึกษา

ระบบการบริหารการเงิน การคลัง ภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ด้านพัสดุ

ระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ระบบ GFMS เป็นการดำเนินงานปรับปรุงระบบการจัดการด้านการเงินการคลังของภาครัฐให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อปรับกระบวนการดำเนินงานและการจัดการภาครัฐด้านการงบประมาณ การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย และการบริหารทรัพยากร ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับนโยบายปฏิรูปราชการที่เน้นประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินงาน รวมทั้งมุ่งหวังให้เกิดการใช้ทรัพยากรภายในองค์กรอย่างคุ้มค่าเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสถานภาพการคลังภาครัฐที่ถูกต้องรวดเร็ว สามารถตอบสนองนโยบายการบริหารเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบด้วยงาน 2 ด้านหลัก ได้แก่

1. ด้านปฏิบัติการ หรือ Operation system ซึ่งรองรับโดย Software SAP R/ 3 ประกอบด้วยงานด้านระบบการบริหารงบประมาณ การรับ-จ่ายและติดตามการใช้งบประมาณ บัญชีแบบเกณฑ์คงค้าง บัญชีทรัพย์สินถาวร บัญชีต้นทุน บัญชีบริหาร การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารเงินสดและเงินคงคลัง ตลอดจนข้อมูลบุคคล

2. ระบบข้อมูลด้านการบริหาร หรือ Business warehouse ซึ่งรองรับโดย Software SAP BW ประกอบด้วยข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนและตัดสินใจ ได้แก่ ข้อมูลเพื่อการบริหารด้านการเงินการคลังแบบ Online real time สำหรับนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดีกรม ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้บริหารด้านการเงิน

ทั้งนี้ในภาพรวมแล้วระบบ GFMS จะแบ่งออกเป็น 5 ระบบงาน ดังนี้

1. ระบบบริหารงบประมาณ เป็นการรับข้อมูลการอนุมัติงบประมาณจากระบบ BIS ของสำนักงบประมาณ แต่การเปลี่ยนแปลงหรือการจัดสรรเงินจะทำในระบบ GFMS โดยข้อมูลดังกล่าวจะเชื่อมโยงกับระบบอื่น ๆ เช่น ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ระบบเบิกจ่ายเงิน ระบบบัญชี เป็นต้น

2. ระบบจัดซื้อจัดจ้าง เป็นการบันทึกการจัดซื้อ

จัดจ้าง โดยระบบจะเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณ เพื่อตรวจสอบวงเงินงบประมาณ และเชื่อมโยงกับระบบสินทรัพย์ถาวรกรณีที่เป็นการจัดซื้อสินทรัพย์ถาวรมูลค่าตั้งแต่ 5,000 บาท ขึ้นไป

3. ระบบการเงินและบัญชี ประกอบด้วย 5 ระบบย่อย คือ ระบบการเบิกจ่ายเงิน ระบบการรับและนำส่งเงิน ระบบบริหารเงินสด ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบสินทรัพย์ถาวร

4. ระบบบัญชีต้นทุน เป็นระบบที่จะให้ข้อมูลเพื่อการบริหาร โดยหน่วยงานต้องกำหนดโครงสร้างภายในหน่วยงานเป็นศูนย์กลาง ต้นทุนกำไร งานหลักงานสนับสนุน และกิจกรรม เพื่อรองรับข้อมูลในส่วนที่เป็นค่าใช้จ่าย และกำหนดเกณฑ์การปันส่วนต้นทุนเพื่อใช้เป็นหลักในการปันส่วนต้นทุนให้แก่แต่ละผลิตภัณฑ์เกี่ยวข้อง

5. ระบบบริหารบุคคล เป็นระบบที่รับข้อมูลบุคลากรสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยรับข้อมูลการเปลี่ยนแปลงข้าราชการ การฝึกอบรม และการปรับโครงสร้างองค์กรจากส่วนราชการ และรับข้อมูลเงินบัญชีถือจ่ายจากกรมบัญชีกลาง

รายการจัดซื้อ/ จัดจ้าง/ สัญญา ที่บันทึกเป็น PO ในระบบ GFMS ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ (รวมทั้งผู้ขายในประเทศและผู้ขายต่างประเทศ แต่ทั้งนี้การเบิกจ่ายจะจ่ายตรงเข้าบัญชีผู้ขายในประเทศเท่านั้น) ตั้งแต่วงเงิน 5,000 บาทขึ้นไป ยกเว้นรายการที่อยู่ในหมวดสาธารณูปโภคบางประเภทที่มีภาระผูกพันกับหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เช่น ค่าน้ำ, ค่าไฟ ดำเนินการโดยไม่ต้องทำ PO ใน GFMS

จากการเชื่อมโยงข้อมูลทางการเงินของส่วนราชการต่าง ๆ ทำให้ผู้นำประเทศ (นายกรัฐมนตรี) สามารถเรียกดูข้อมูลต่าง ๆ ของส่วนราชการ สามารถเปรียบเทียบข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านการเงินและการคลังของส่วนราชการ การใช้จ่ายเงินงบประมาณ เกิดความคุ้มค่า ประหยัดและมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด

การปฏิบัติงานในระบบจัดซื้อจัดจ้าง ผ่าน GFMS Web Online เริ่มตั้งแต่โครงสร้างข้อมูลหลักผู้ขาย เมื่อหน่วยงานราชการต้องการสั่งซื้อสินค้าจากรายใด ให้เข้า

ไปตรวจสอบข้อมูลผู้ขายในระบบ GFMS หากไม่มีข้อมูลหลักผู้ขาย หน่วยงานราชการจะทำการสร้างข้อมูลหลักผู้ขายผ่านระบบ GFMS Web Online จนได้เอกสารจากระบบ แล้วส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้ขาย เช่น หนังสือรับรองการจดทะเบียน เลขที่บัญชีเงินฝากธนาคาร เลขประจำตัวผู้เสียภาษี เป็นต้น ให้กรมบัญชีกลางหรือคลังจังหวัดตรวจสอบและอนุมัติข้อมูลหลักผู้ขายในระบบ GFMS ต่อไป เมื่อข้อมูลหลักผู้ขายได้รับการอนุมัติและยืนยันแล้ว ส่วนราชการจึงจะดำเนินการสร้างสัญญา และเมื่อดำเนินการเรียบร้อยแล้วสามารถส่งพิมพ์สัญญาผ่าน GFMS Web Online ได้ หลังจากนั้นให้บันทึกใบสั่งซื้อสั่งจ้าง ผ่าน GFMS Web Online จนกระทั่งได้เลขที่เอกสารจากระบบ ซึ่งสามารถพิมพ์ใบสั่งซื้อสั่งจ้างหรือเรียกรายงาน SAP LOG จากระบบได้ เมื่อครบกำหนดการส่งมอบงานหรือสินค้า ส่วนราชการทำการตรวจรับเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ให้บันทึกการตรวจรับงานผ่าน GFMS Web Online ซึ่งระบบจะทำการบันทึกบัญชีรับรู้อย่างการสินทรัพย์หรือค่าใช้จ่ายพร้อมการรับรู้รายการภาระหนี้สิน เช่นเดียวกับ การบันทึกข้อมูลผ่านเครื่อง GFMS Terminal และเมื่อครบระยะเวลาการจ่ายชำระหนี้ให้บันทึกรายการขอเบิกผ่านระบบ Excel loader เช่นเดียวกับกับการขอเบิกเงินปกติ โดยอ้างอิงเลขที่ใบสั่งซื้อสั่งจ้างที่บันทึกข้อมูลผ่าน GFMS Web Online

ในการสร้างใบสั่งซื้อสั่งจ้างผ่าน GFMS Web Online สามารถบันทึกรายละเอียดบรรทัดรายการได้สูงสุด 200 บรรทัดรายการ โดยสามารถสร้างใบสั่งซื้อสั่งจ้างได้มากกว่า 1 ศูนย์ต้นทุน และเมื่อบันทึกข้อมูลผิดพลาดส่วนราชการสามารถแก้ไข ใบสั่งซื้อสั่งจ้าง ผ่าน GFMS Web Online ได้โดยไม่ต้องแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดที่มีเครื่อง GFMS Terminal ดำเนินการแทน การตรวจรับสามารถทยอยการตรวจรับได้ นอกจากนั้น การบันทึกข้อมูลผ่าน GFMS Web Online ระบบจะแสดงตัวอักษรสีต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการบันทึกข้อมูล นอกจากนั้นแล้ว การบันทึกใบสั่งซื้อสั่งจ้างผ่านระบบ GFMS Web Online ได้กำหนดให้ระบบมีการตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ เพื่อลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยระบบ 2 ระบบ

1. ระบบช่วยตรวจสอบข้อมูลหลักผู้ขายว่ามีเลขที่บัญชีเงินฝากธนาคารในฐานข้อมูล

2. ระบบช่วยตรวจสอบว่าข้อมูลหลักผู้ขายมีเลขที่บัญชีเงินฝากซ้ำกัน

เมื่อส่วนราชการได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จนกระทั่งจัดทำสัญญาให้ตรวจสอบข้อมูลหลักผู้ขายในระบบ GFMS ข้อมูลหลักผู้ขายที่มีการเชื่อมโยงกับรหัสหน่วยงานแล้ว บันทึกรายละเอียดสัญญาในระบบ GFMS Web Online การบันทึกสัญญาในระบบแบ่งเป็น 2 วิธี คือ บันทึกสัญญาที่มี 1 บรรทัดรายการ และบันทึกสัญญามากกว่า 1 บรรทัดรายการ ซึ่งการบันทึกสัญญาในระบบจะต้องบันทึกรายละเอียดรายการที่จัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างตรงกับสัญญาณออกจากรันแล้วอำนวยความสะดวกในการบันทึกข้อมูล โดยมีต้องมีการบันทึกข้อมูลซ้ำ ในขั้นตอนบันทึกใบสั่งซื้อสั่งจ้าง (PO) เนื่องจากสามารถดึงข้อมูลที่บันทึกไว้ในสัญญาสร้างรายการในใบสั่งซื้อสั่งจ้าง ซึ่งการบันทึกสัญญาไม่มีผลกระทบต่อการผูกพันงบประมาณ แต่จะแสดงข้อมูลในระบบให้ทราบว่าหน่วยงานราชการมีการก่อภาระผูกพัน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการติดตามการใช้งบประมาณ

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานในการศึกษาเรื่องปัจจัยข้อมูลที่มีผลกระทบต่อปัญหาในการปฏิบัติงานการบริหารงานการเงินการคลัง ภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ทางด้านจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

H1: ปัจจัยด้านบุคลากร มีผลต่อปัญหาการปฏิบัติงานด้านจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในระบบ GFMS ของเจ้าหน้าที่พัสดุ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

H2: ปัจจัยด้านระบบจัดซื้อ/ จัดจ้าง มีผลต่อปัญหาการปฏิบัติงานด้านจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในระบบGFMS ของเจ้าหน้าที่พัสดุ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

H3: ปัจจัยด้านทรัพยากรองค์กร มีผลต่อปัญหาการปฏิบัติงานด้านจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในระบบ GFMS ของเจ้าหน้าที่พัสดุ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

H4: ปัจจัยด้านงบประมาณ มีผลต่อปัญหาการ

ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในระบบ GFMS ของเจ้าหน้าที่พัสดุ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

H5: ปัจจัยด้านกฎ/ระเบียบพัสดุฯ มีผลต่อปัญหาการปฏิบัติงานด้านจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในระบบ GFMS ของเจ้าหน้าที่พัสดุ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลักษณะการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรทางการเกษตรแห่งแรกของประเทศไทย เริ่มต้นจากโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมเมื่อ พ.ศ. 2460 ซึ่งมีสามบูรพาจารย์ คือ หลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ หลวงอิงศรสิการ แลพระช่วงเกษตรศิลปการ ร่วมก่อตั้งต่อมาได้ขยายและยกฐานะขึ้นเป็น วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และพัฒนาจนกระทั่งเป็น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยได้รับการสถาปนาเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2486

ปัจจุบันเปิดดำเนินการ 4 วิทยาเขต 1 โครงการจัดตั้ง ได้แก่ วิทยาเขตบางเขน วิทยาเขตกำแพงแสน วิทยาเขตศรีราชา วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร และโครงการจัดตั้งวิทยาเขตสุพรรณบุรี มีคณะวิชาที่จัดการศึกษารอบคลุมทั้งด้านเกษตรศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ รวม 29 คณะ และสถาบันสมทบ มีหน่วยงานสนับสนุนการศึกษา จำนวน 14 สำนัก 10 สถาบัน 2 ศูนย์ สถาบันวิจัย 18 แห่ง สถานีฝึกนิสิต 4 แห่ง โรงพยาบาลสัตว์ 4 แห่ง และยังมีสถานีวิทยุกระจายเสียง 4 แห่ง ใน 4 ภูมิภาค

วิธีการดำเนินการวิจัยและผลการศึกษา

ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ปฏิบัติงานระบบบริหารการเงิน การคลัง ภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ระบบจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีผู้ปฏิบัติงานอยู่ 4 วิทยาเขต (158 คน) ได้แก่ วิทยาเขตบางเขน (105 คน) วิทยาเขตกำแพงแสน (39 คน) วิทยาเขตศรีราชา (10 คน) และวิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร (4 คน) โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close ended question) ที่กำหนดไว้ให้ผู้ตอบ

เลือกตอบและคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น โดยการตอบคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตอบ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันดับขั้นมี 5 ระดับ

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูล เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 4 วิทยาเขต และ 1 โครงการจัดตั้ง ได้แก่ วิทยาเขตบางเขน วิทยาเขตกำแพงแสน วิทยาเขตศรีราชา และวิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร และโครงการจัดตั้งจังหวัดสุพรรณบุรี โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปฏิบัติงาน ระบบบริหารการเงินการคลัง ภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ด้านพัสดุ (ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง)ทั้งสิ้น 130คน

ในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 104 คน (ร้อยละ 80.00) จากที่ส่งแบบสอบถามไป 130 คน (ร้อยละ 100.00) และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ระบบ GFMS ระบบจัดซื้อ/ จัดจ้าง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในระบบบริหารการเงินการคลัง ภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ระบบจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีปัญหาในระบบบริหารการเงิน การคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ระบบจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยพิจารณาจากค่า p-value หากค่า p-value มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดขึ้น ซึ่งในที่นี้กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 แสดงว่า ปัจจัยนั้นไม่มีผลต่อปัญหาในระบบบริหารการเงิน การคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ระบบจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แยกรายปัจจัยแล้วจะพบว่า

1. ค่า p-value ของด้านบุคลากร ที่มีต่อปัญหาในระบบบริหารการเงิน การคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ระบบจัดซื้อ/ จัดจ้าง เท่ากับ 0.000 แสดงว่า ด้านบุคลากร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในระบบบริหารการเงิน การคลัง ภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ระบบจัดซื้อ/ จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ จึงยอมรับ H1

2. ค่า p-value ของด้านระบบจัดซื้อ/ จัดจ้าง เท่ากับ 0.016 แสดงว่า ด้านระบบจัดซื้อ/ จัดจ้าง เป็นปัจจัยที่มี

ผลต่อปัญหาการบริหารการเงิน การคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMIS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ จึงยอมรับ H2

3. ค่า p-value ของด้านทรัพยากรองค์กร เท่ากับ 0.000 แสดงว่า ด้านทรัพยากรองค์กร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาการบริหารการเงิน การคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMIS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ จึงยอมรับ H3

4. ค่า p-value ของด้านงบประมาณ เท่ากับ 0.776 แสดงว่า ด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อปัญหา

ระบบบริหารการเงิน การคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMIS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ จึงปฏิเสธ H4

5. ค่า p-value ของด้านระเบียบพัสดุฯ ขั้นตอนการจัดซื้อ/จัดจ้าง เท่ากับ 0.000 แสดงว่า ด้านระเบียบพัสดุฯ ขั้นตอนการจัดซื้อ/จัดจ้าง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาการบริหารการเงิน การคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMIS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ จึงยอมรับ H5

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ การถดถอยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัญหาการบริหารการเงินการคลัง ภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMIS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง กับ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ปัจจัยด้านทรัพยากรองค์กร ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านระเบียบพัสดุฯ ขั้นตอนการจัดซื้อ/จัดจ้าง

กลุ่มปัจจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์กับระบบ GFMIS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง	ค่าสัมประสิทธิ์		p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย (Standardized Coefficients)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Std. Error)	
ค่าคงที่	.992		.007*
ด้านบุคลากร	-.398	.330	.000*
ด้านระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง	.214	.220	.016*
ด้านทรัพยากรองค์กร	.358	.382	.000*
ด้านงบประมาณ	.030	.022	.776
ด้านกฎ / ระเบียบพัสดุฯ ขั้นตอนการจัดซื้อ/จัดจ้าง	.555	.474	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีผลต่อปัญหาการบริหารการเงินการคลัง ภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMIS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือ ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านระบบจัดซื้อ/จัดจ้างด้านทรัพยากรองค์กรและด้านระเบียบพัสดุฯ ขั้นตอนการจัดซื้อ/จัดจ้าง มีผลต่อปัญหาการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMIS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ระบบ GFMIS เป็นระบบที่รัฐบาล ออกแบบมา มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตาม และควบคุมการใช้จ่ายเงิน

ในการจัดซื้อ/จัดจ้าง ของส่วนราชการทั่วประเทศให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง โปร่งใส โดยระบบ GFMIS มีระบบการทำงานแบบ Online real time ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เมื่อระบบอินเทอร์เน็ตขาดการเชื่อมต่อเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประสบปัญหาต้องบันทึกข้อมูลในการจัดซื้อ/จัดจ้างใหม่อีกครั้ง ทำให้เกิดความล่าช้า ดังนั้น กรมบัญชีกลางควรปรับปรุงระบบ GFMIS ให้มีการสำรองข้อมูลในขณะบันทึกตลอดเวลา เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน บางส่วนยังขาดการอบรมระบบ GFMS ทำให้ประสบปัญหาในบันทึกใบสั่งซื้อ/สั่งจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เบญจา เกตุประยูร, 2550) ที่ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐ: กรณีศึกษาส่วนราชการที่เบิกจ่ายสำนักงานคลังจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ไม่ได้รับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่เกิดปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน วิธีปฏิบัติงาน อย่างถูกต้อง ดังนั้น หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย ควรจัดให้เจ้าหน้าที่พัสดุที่ปฏิบัติงานด้านพัสดุ เข้ารับการฝึกอบรม ระบบ GFMS ทุก ๆ ปี เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอยู่เสมอ และลดปัญหาในการปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัยด้านงบประมาณไม่มีผลต่อปัญหาการบริหารการเงิน การคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง อาจเนื่องจากการใช้จ่ายเงินงบประมาณ สามารถนำมาใช้ในปีถัดไปได้ (ก้นเงินเหลืออมปี) และโดยปกติ หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จะมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เพื่อเสนอมหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณา

ล่วงหน้าก่อน 1 ปี เสมอ และส่วนกลางของมหาวิทยาลัย ควรจัดส่งแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ให้ คณะ/สำนัก/สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ เพื่อให้การเบิกจ่ายเป็นไปตามแผนที่มหาวิทยาลัยกำหนดในแต่ละปี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเฉพาะปัญหาการบริหารการเงินการคลัง ภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เท่านั้น นอกจากนี้ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาประสิทธิภาพ ในการนำระบบบริหารการเงิน การคลัง ภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง มาใช้ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และศึกษาสภาพความพร้อม ในการนำระบบงบประมาณ ระบบการเงินและบัญชีระบบบัญชีต้นทุน และระบบบริหารงานบุคคล มาใช้ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บรรณานุกรม

- แนวคิดระบบ GFMS. (2548). วันที่ค้นข้อมูล 26 กันยายน 2554, เข้าถึงได้จาก <http://www.gfmis.go.th>
- เบญจา เกตุประยูร. (2550). ปัญหาการปฏิบัติงานระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ: กรณีศึกษา ส่วนราชการที่เบิกจ่ายกับสำนักงานคลังจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและบริหารจัดการ, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2545, 25 พฤศจิกายน). เรื่องระเบียบมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2545. ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุกัญญา พวงกันยา. (2552). สภาพความพร้อมขององค์กรและความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามโครงการเปลี่ยนระบบการบริหารการเงินการคลัง ภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS): กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์, สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.